

תוצאותיה של

תחרות רשימות מס. 12

אחרי היכרות ממושכת יכול אדם לצפות מראש את תגובותיו של חברו. עם קביעת הנושא לתחרות רשימות מס. 12 — לאחר נסיון של 11 תחרויות — ציפתה המערכת לגל מוגבר של משתתפים, ביחוד מקרב הקצינים הצוערים והרס"פים. אולם כנראה שלעולם נכוננו לנו הפתעות: למערכת הגיע רק מספר קטן של רשימות. יתכן ויש לזקוף את ההיענות המועטה הפעם לתנאים האובייקטיביים, אולם גם כך אין להבין את אי-ההיענות המוחלטת של אותה שכבה אשר בה נוגע הנושא באופן ישיר — הלוא היא שכבת הרס"פים. כך נשארת ללא מענה הצעתו של סגן יואכים זוננברג, לבטל את דרגת הרס"ל:

„דעתי היא כי מן הראוי היה להחליף בצה"ל את דרגתו של הרס"ל בדרגת „ממלא מקום קצין“ (ממ"ק), ולחסל את הדרגה „רב סמלים פלוגתי“ (בהתאם לכך להעביר את תפקידי רס"ד לסגן משנה).“

סגן י. זוננברג אינו מנמק את הצעתו, ומגביל בזאת את האפשרות לויכוח אתו. אולם דפי „במת מערכות“ פתוחים לכל מי שיחזה את דעתו בענין זה.

רשימתו של רס"ר חזי עובדיה מצטיינת בכך שהיא מכילה פירוט מלא של תפקידי הרס"פ, והמערכת מצאה לנכון להביא פירוט זה לידיעת כלל הקוראים — דבר שיתרום ללא ספק להבהרת מעמדו של הרס"פ בפלוגה.

רשימתו של סגן ראובן ראובני מבליטה את הצד החינוכי שבתפקידי של הרס"פ, ומסיקה את המסקנות הנובעות מכך לגבי אופן ביצוע התפקיד.

בפרס זוכה רשימתו של סרן מאיר נויבך, המובאת בשלמותה להלן.

רב-הסמלים הפלוגתי — תפקידיו, מעמדו ובעיותיו בימי שלום ובמצבי קרב

ידו הקמוצה אינה מוציאה את ה„פס“ המקוזה וקולו החר עשוי להעיר מתים ולא כל שכן... ישנים, ומאידך באים קציני הפלוגה ובפיהם טענה: „המשמעת ירודה, המנהלה אינה בסדר — איזה רב-סמל לפלוגה זו!“

הננו יודעים — האמת היא אי-שם בין שני הקטבים הללו. אין זה מספיק, עלינו לבחון את מצב הדברים בכדי שנוכל ליעץ לרס"פ שלנו ולהדריך. נדמה לי שהצרה מתחילה מכאן, מהקצינים. אמנם — אין מ"פ אשר לא יתן גבוי מלא לרס"פ שלו וישתדל לתמוך בו, לסייע לו. אך דרג אחד נמוך יותר אין העניינים פשוטים כל כך. קיימת תחרות, אשר אינה מחויבת המציאות בין הסמ"פ לבין הרס"פ. במידה ותחרות זו מצויה — על המ"פ לעקרה. לכל אחד מעוזריו שטחי-פעולתו ואין לערבבם זה בזה. ומה בדבר הקצינים הצעירים? כואב לבו של הרס"פ בראותו קצין צעיר, אשר זה עתה סיים

לכאורה — מה ראתה מערכת „מערכות“ להעמיד שאלה זו לברור במסגרת התחרויות? הרי יודעים אנו תפקידי הרס"פ מהם:

בימי שלום קיום המשמעת ביחידה והכוננת פעולותיהם של גורמי השירות השונים, ובימי מלחמה, בזמן קרבות, מתוסף לזה: תיאום אספקת התחמושות ומפקד התד"ל. פשוט, לא כן?

אך אין זה פשוט כל כך במציאות כאשר על הרס"פ למלא תפקידים אלה. ובמה המדובר?

עומד לו אותו רב-סמל, ספק חוגר — ספק קצין, יד ימינו ואיש אמונו של המפקד (כך, לפחות, זה חייב להיות) בין „החיללים“ מזה לבין „הקצינים“ מזה, החיללים לבם מר בהם עליו, כי עינו הפקוחה מגלה (או לפחות צריכה לגלות) כל פגם בלבוש, בהופעה, בגילוח, בנקיון — בקיצור — בכל,

את הקורס שלו, עושה הכל כדי להפגין יידידותו נגד הרסם האכזר, פוגע בהפצתו במשמעת אשר על טיפוחה בקרב החיילים עמל הרסם כה רבות. והרסם, הידוע הוא כיצד לגשת לקצין ולהעיר לו על כך? הרי לא יתכן שירעים בקולו "הי, אתה, סגן משונה, מה אתה חושב לך? כובע גועז להיות נישא על הכתפיים או שמא סבור אתה שנכרת ראשך?" צורה זו לא תתכן. היגש, היעבור לדום, היצידע ויאמר "המפקד, שכחת בחורך כובעך, המפקד!" יצידע שנית וילך. כמה רס"פים יש אשר להם תחושת-אלתור ושקט במידה מספקת כדי להחליץ ממצב בלתי נוח זה? לא יעיר לקצין — יבואו החיילים בתלונה-שאלה "והפרת הרב — מותר?" כן יעיר — צפוי הוא לתשובה בלתי מנומסת מצד הקצין אשר רק תמול-שלשום היה חוגר ועדיין יש בבלו על הרסם ושש הוא להראות לו עליונותו. אובייקטיבית אינני רואה הצדקה לקיום יחסים כאלה בין הרסם לבין הקצינים הצעירים ביחידה, כי חייב הקצין הצעיר, וחייב כל קצין בכלל, לזכור שהרסם לרוב מש"ק ותיק הוא, מנוסה ביחידה ובתפקידו ואין ספק שבהרבה שטחים עשוי הוא ללמד את הקצין הצעיר ולהדריכו, ובהרבה דברים יכול אף מפקדו של הרסם ללמוד ממנו — וללא בושה, כי "מכל מלמדי השכלתי". וכן הוא באשר לצדו השני של המטבע — יחס הרסם אל המש"קים והטוראים. הרסם — אֶפְהֶפְלוּגָה, בדאגתו לסידורים, למנהלה ולשירותים. לצורך זה עליו להפעיל את חייליו בעבודות אשר לעתים אינן נחשבות בעיני אלה ל"מכובדות" ו"חייליות", אולם אין הערכה זו מפחיתה מערך העבודות וחשיבותן. גוסף על כך אין הרסם "גננת" לילדים מפגרים. עיסוקו באנשים מבוגרים, אשר חייבים בעצמם להבין חשיבות תפקידו של רב-הסמל ואם יחדלו לראות בו רודן אשר כל מטרתו לרדת לחיי-אנשי ויבינו שהמדובר באדם המנסה והמשתדל בכנות לטובת היחידה ולטובת-הם, אז אף יבינו את מפקדם זה, אשר משום-מה כל קריקטורה מציגה אותו כבעל שפם מבהיל, סיו פער לרוחה ומוכן להפליט קללות וגידופים כיד הדמיון

העשיר עליו, חייב כל חייל לדעת ערך מדוי וחשיבות הופעו בעיני הציבור ובעיני-הוא, חייב כל חייל לדעת שדאגתו המתמדת של הרסם לסידורי המחנה ולנקיונו — לטובת החייל והצבא-הם.

משפטים אחדים אל המש"קים. הרסם אחראי להם, למילוי תפקידם, לנהוג את אנשיהם. יבין כל מש"ק — וסמלים בכלל זה — שאין הם מסוגלים לבצע תפקידיהם ללא סיוע ממשי ובלתי הדרכה מצד הרסם, המנוסה מהם בהרבה בחיי-צבא ובתפקיד משמעת. רב-סמל טוב ידריך מש"קים ויכוונם, ואין זה אסון כלל וכלל אם אי-פעם יגער בהם, איש עוד לא מת מצעקה — אך משוכנע אני שצעקות הרסם במקום הנכון מנעו קרבנות-חיים לא מועטים. דברים אלה נכונים הם לימי רגיעה ולימי קרבות, אם כי כרוך וידוע שמצבי מתיחות מעמידים בפני הרסם בעיות רבות יותר, קשות יותר ולעתים מסובכות יותר ועם זאת קובעות וגורליות יותר.

דברים אלה אינם חדשים, הם נאמרו בכל צבא ובכל זמן. קשה להחזירם להכרת האנשים ושתי סיבות לכך: האחת היא בזאת שהרסם מסמל ומגלם כל אשר מכביד על החייל ומקשה על חייו, והשנייה — נעוצה לעתים, ברסם עצמו. לא תמיד נבחר האדם הנכון לתפקיד זה. מתגלה סמל מוכשר בעל יומה רבה והבנת-עניינים — מועמד הוא לקורס קצינים, ואם חסר הוא כל אלה, גולים סבוייו לעלות לדרגת רס"ל בגלל חוסר מתחרים. טוב עשה צה"ל כאשר פתח במפעל המיוחד לחינוך מש"ק-משמעת, חינוך אשר יקנה לרס"לים ידיעות רקע חשובות וחיוניות למילוי תפקידיהם.

בסיכום — חייבים אנו לראות ברב-הסמל הפלוגתי את מפקד המש"קים, את מדריך החוגרים, מבצע הוראות מ"פ ומודא ביצוע הוראות אלו, את האיש אשר בלעדיו ההתחלשות הטקטיות הגאוניות ביותר של המפקד לא תבוצענה — כי לא הוכנו המבצעים והאמצעים כדורים.

סרן מאיר נויבך

תפקידי הרב-סמל

תפקידי הרב-סמל בעת שלום

1. מנדא ביצוע המשמעת, המשטר והנהוג ע"י המש"קים — טיפול אישי בחייל, מנהיגות טובה ופיקוח מתמיד.
2. קובע תורנויות ותפקידים אחרים לחיילי היחידה, ודואג לחלוקתם הצודקת.
3. מרכז רישום החופשות, דואג ליציאת החיילים לחופשה. זכותו לעכב חופשה מסיבות תפקיד ומשמעת.
4. אחראי להדרכת תרגילי הסדר, ביצוע מסדרי היחידה, וביצוע הטכסים השונים בצורה הצבאית הנכונה והמושגת למת ביותר.

5. אחראי למשרד הפלוגה לבעיות כוח אדם, כגון: מיון, תגבורות, דיווח. התמחותו בשטח המנהלה ופקודות ה"מסכ"ל היא הכרת לעבודות השגרתיות.
6. אחראי לעריכת פקודות הקבע ופקודות השגרה של היחידה, וחותרם עליהם בשם מפקד היחידה.
7. מקבל, מכין, בודק ומנסח את כתבי התלונות והקובלנות לפני הגשתם לקצין השיפוט. אחראי לרישום בספר התלונות ולביצוע גוריהדין.
8. עוקב אחרי התנהגותם של חוגרי היחידה ואופן ביצוע תפקידיהם, וממליץ — בהתאם ליכולתם — על העלאות בדרגה, העברות, קורסים, וכדו'.